

Przemysł cementowy perłą polskiej gospodarki

tekst i zdjęcie: **STOWARZYSZENIE PRODUCENTÓW CEMENTU**

„Przemysł cementowy zrzeszony w Stowarzyszeniu Producentów Cementu, obchodzącym w 2020 r. 30-lecie działalności, stanowi jedną z jaśniejszych pereł polskiej gospodarki. Jest to sektor, który skupiając 13 nowoczesnych zakładów i zatrudniając bezpośrednio 3,5 tys. pracowników, stale zasila swoimi produktami krajowy sektor budowlany i wspiera swoim dynamizmem polską gospodarkę” – czytamy w raporcie *Wpływ branży cementowej na gospodarkę Polski*, przygotowanym przez firmę doradczą Ernst & Young (EY).

Raport jest pierwszym w Polsce opracowaniem na temat udziału przemysłu cementowego w polskiej gospodarce, a jego autor, firma EY, to światowy lider rynku profesjonalnych usług audytorskich i doradczych. Na 120 stronach podsumowano prawie 30 lat działalności branży cementowej w Polsce, po przemianach ustrojowych i pierwszej prywatyzacji.

„Raport zawiera obiektywny i profesjonalny obraz przemysłu cementowego w Polsce, przedstawia jego znaczenie i udział w tworzeniu PKB, efekty pośrednie i indukowane w gospodarce narodowej, jak również wpływ poszczególnych zakładów na społeczności lokalne” – tłumaczył Krzysztof Kieres, przewodniczący Stowarzyszenia Producentów Cementu.

Wkład w finanse publiczne

Oceniając wielkość wpływu na gospodarkę, EY zastosował w odniesieniu do branży cementowej model EY Spectrum, obejmujący rozszerzony model przepływów międzygałęziowych.

Na podstawie tej analizy stwierdzono, że branża cementowa w 2017 r. wygenerowała w polskiej gospodarce ok. 3,8 mld zł wartości dodanej, ok. 21,8 tys. miejsc pracy oraz ok. 1,9 mld zł wpływów do budżetu sektora finansów publicznych. Stanowiło to odpowiednio 0,21% wartości dodanej, 0,39% wpływów do budżetu sektora finansów publicznych oraz 0,15% zatrudnienia w Polsce.

Z 1,9 mld zł (dokładnie 1876 mln zł) dochodów sektora finansów publicznych wygenerowanych przez branżę cementową w 2017 r. budżet państwa otrzymał 1272 mln zł (67,8%), podsektor ubezpieczeń społecznych 403 mln zł (21,5%), budżety samorządu terytorialnego 195 mln zł (10,4%), a fundusze ochrony

środowiska i gospodarki wodnej 7 mln zł (0,3%).

Ponadto dochody sektora finansów publicznych wygenerowane przez branżę cementową mogą posłużyć do sfinansowania dodatkowych wydatków publicznych, generując w ten sposób nawet kolejne 3 mld zł wartości dodanej w polskiej gospodarce – stwierdzili analitycy EY.

Inwestycje w przyszłość

Według EY, branża cementowa oddziałuje na wybrane sektory gospodarki również przez działalność inwestycyjną oraz tzw. efekty podażowe.

W ramach modernizacji sektora cementowego w Polsce nakłady inwestycyjne poniesione przez zakłady cementowe w latach 1995–2017 osiągnęły łącznie prawie 9,7 mld zł. Modernizacje obejmowały projekty inwestycyjne prowadzone w Cementowni Chełm, Cementowni Góraźdże, Cementowni Górka, Cementowni Kujawy i Małogoszcz, Cementowni Nowiny, Cementowni Odra, Cementowni Rudniki i Cementowni Ożarów. W ramach procesu eliminacji przestarzałych linii produkcyjnych metody mokrej całkowicie wymieniono 50% mocy produkcyjnych w krajowym sektorze, natomiast 40% zmodernizowano. Inwestycje polegały m.in. na wymianie linii technologicznych, budowie i modernizacji magazynów, zmniejszeniu emisji CO₂ i pyłów oraz lepszej ochronie środowiska, usprawnieniach technologicznych i systemów zarządzania.

Dzięki tym inwestycjom przemysł cementowy w Polsce jest obecnie najnowocześniejszy w Europie. Przed branżą cementową stoi kolejne wyzwanie – osiągnięcie zerowej emisji CO₂ w 2050 r.

Cement: czuły nerw budownictwa

Oddziaływanie branży cementowej na budownictwo jest ogromne. W 2018 r. budownictwo odpowiadało za 245,9 mld zł wartości dodanej oraz wspierało ok. 2131 tys. miejsc pracy. „Wkład polskiego budownictwa w krajową gospodarkę wynosi ok. 8% PKB, a uwzględniając powiązania z innymi sektorami, oceniany jest na ponad 13% PKB oraz 2,1 mln miejsc pracy. Do wytworzenia niebagatelnej części tego dobra przyczynia się przemysł cementowy. To wymierny, ogólnokrajowy efekt działania branży cementowej” – podkreślił Krzysztof Kieres.

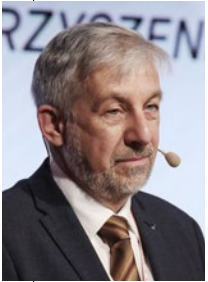
Zdaniem EY, tak duża skala działalności sektora budowlanego sprawia, że niezależnie od głównego kanału oddziaływania branży cementowej na gospodarkę przez efekty bezpośrednie i popytowe, ewentualne problemy wynikające z ograniczonej dostępności cementu krajowego i prowadzące do zaburzeń w branży budowlanej mogłyby mieć potencjalnie bardzo silne negatywne konsekwencje dla całej gospodarki.

Poziom produkcji cementu w 2019 r. osiągnął 18,7 mln t. Stanowi to 10% udziału w produkcji krajów Unii Europejskiej. Branża cementowa skoncentrowana jest na dostawach cementu na teren Polski (99% sprzedaży). Niestety zmagają się z konkurencją, m.in. z Białorusi, której producenci, gospodarując poza granicami UE, nie ponoszą tak dużych wydatków związanych z ograniczaniem emisji CO₂, jak cementownie znajdujące się na terenie Polski.

Efekty lokalne

Dzięki działalności branży cementowej rozwija się także Polska lokalna: powiaty i gminy, w których funkcjonują

Przemysł cementowy zmagają się z drożącymi uprawnieniami do emisji CO₂ i lawinowo rosnącym importem cementu, głównie z Białorusi. Jaka jest obecnie kondycja tego przemysłu?

KRZYSZTOF KIERES,
przewodniczący
Stowarzyszenia Producentów Cementu

Przemysł cementowy w Polsce należy do najnowocześniejszych w Europie. Dzięki nakładom inwestycyjnym w wysokości ponad 10 mld zł zakłady zwiększyły swoje moce produkcyjne i jednocześnie zmniejszyły oddziaływanie na środowisko, stając się bardziej ekologiczne. Z osiągniętych efektów warto wymienić redukcję emisji CO₂ o 30%. Obecnie emisja tego gazu z przemysłu cementowego stanowi 2% całkowitej emisji CO₂ w Polsce. Najbardziej jednak spektakularnym osiągnięciem jest zmniejszenie emisji pyłów do atmosfery o ponad 99%. Dzięki nowoczesnym filtrom workowym pyły z cementowni praktycznie nie wydostają się do atmosfery. Tereny wokół cementowni są czyste i zielone. Najlepszym dowodem jest fakt, że ludzie kupują działki wokół cementowni, osiedlają się i nie obawiają się, że cementownia to uciążliwy sąsiad. Zmiana metody wypału klinkieru z mokrej na suchą spowodowała znaczny spadek zużycia ciepła, zmniejszenie zużycia energii elektrycznej i wody.

Branża cementowa wnosi swój wkład w przeciwdziałanie zmianom klimatu. Jednym z najważniejszych sposobów jest ograniczenie emisji CO₂ przez zastosowanie paliw alternatywnych, produkowanych z odpadów. Zamiast węgla, który jest źródłem emisji CO₂, stosujemy paliwa alternatywne. Uzyskujemy jeden z najlepszych wyników w Europie – ok. 70-procentowy udział paliw alternatywnych w całym wytworzonym cieple. Od 2018 r. produkcja cementu utrzymuje się na wysokim poziomie, przekraczającym 18 mln t rocznie. Do tego trzeba dodać

ok. 1 mln t importu. Mamy więc zużycie cementu na poziomie 500 kg na obywatela. W 2020 r. krajowa produkcja cementu wyniosła 18,7 mln t cementu. Jeszcze w maju byliśmy sceptyczni co do tego, jak będzie się kształtować tegoroczna sprzedaż, ze względu na niekorzystną aurę w pierwszym kwartale. Prognozowaliśmy dwuprocentowy spadek produkcji cementu. W tej chwili perspektywy są znacznie lepsze i produkcja w 2021 r. rysuje się na poziomie 19 mln t (+1,6% r/r), a w 2022 r. na poziomie 19,6 mln t (+3,1% r/r). Wzrost powinien się utrzymać jeszcze w latach 2023 i 2024, oczywiście pod warunkiem dopływu środków unijnych, które są głównym elementem napędzającym inwestycje infrastrukturalne. Obecnie Polska jest drugim producentem cementu w Europie – po Niemczech, a przed Włochami. Mamy też swoje kłopoty. Ogromnie wzrosła cena praw do emisji CO₂. Obecnie wynosi 64 € za 1 t CO₂. Pewną część praw do emisji branża dostaje jako bezpłatne uprawnienia, co pozwala łagodzić oddziaływanie na koszty produkcji. Ale mówi się o możliwości wzrostu w najbliższym czasie kosztów praw do emisji do 90 €/t. Dużym problemem jest import cementu z krajów nieobjętych polityką klimatyczną. Najbardziej boli nas niekontrolowany import spoza UE – z Białorusi oraz częściowo z Ukrainy i Turcji. Branża cementowa w ramach sankcji, które zostały zastosowane przeciw reżimowi na Białorusi, apelowała do premiera, aby zastosować embargo na import cementu. Niestety nie doczekaliśmy się takiej reakcji. Uważamy, że byłoby to bardzo dotkliwe dla białoruskich państwowych właścicieli cementowni, którzy bezkarnie, nie ponosząc kosztów klimatycznych, wjeżdżają z tańszym cementem na teren Polski i Unii Europejskiej. To nie jest konkurencja. My się konkurencji nie boimy. To jest nieuczciwa konkurencja.

cementownie. Do budżetów gmin i powiatów tylko w 2017 r. trafiło 195 mln zł. Największymi beneficjentami były samorządy z terenu powiatów: krapkowskiego – 21,7 mln zł, opatowskiego – 14,6 mln zł, chełmskiego – 14,1 mln zł, pączęńskiego – 10,6 mln zł, kieleckiego – 8,7 mln zł, jędrzejowskiego – 8,3 mln zł i żnińskiego – 6,8 mln zł. Podatki bezpośrednio zasilające budżety gmin i powiatów są wykorzystywane do rozwoju tych terenów. Ten wkład branży cementowej w budowanie Polski lokalnej doceniają samorządowcy.

Joachim Wojtala, burmistrz Gogolina (tu działa Cementownia Górażdzie), powiedział: „Górażdzie Cement SA to kopalnia dobrych pomysłów i dobrych emocji, która udowadnia, że nowoczesny prze-

mysł może być dla gminy i jej mieszkańców prawdziwym dobrodziejstwem”.

Michał Pęziak, burmistrz Barcina (tu działa Cementownia Kujawy): „Koncern [Lafarge] dał impuls lokalnym firmom do inwestowania i rozwoju. Najwyższe standardy w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia obowiązujące w cementowni i zakładzie górniczym wpłynęły na kulturę pracy partnerów i podwykonawców”.

Piotr Mielczarek, burmistrz Pajęczna (tu działa Cementownia Warta): „Ochrona przyrody jest jednym z kluczowych aspektów decyzji podejmowanych w tym zakładzie w ostatnich latach. Cieszy również fakt, że firma nieustannie się rozwija pod względem ulepszeń technologicznych, produkcyjnych i środowiskowych, co

czyni ją jednym z najnowocześniejszych zakładów cementowych w Polsce”.

Marcin Majcher, burmistrz Ożarów (tu działa Cementownia Ożarów): „Wiele lat funkcjonowania zakładu stworzyło niepowtarzalną szansę dynamicznego rozwoju dla naszego środowiska”.

Paweł Militowski, wójt gminy Rędziny (tu działa Cementownia Rudniki): „Cementownia Rudniki to największy zakład pracy na terenie gminy Rędziny. Jego funkcjonowanie zapewnia gminie znaczące wpływy do budżetu, a wielu mieszkańcom zatrudnienie. Cemex [właściciel zakładu] aktywnie angażuje się w rozwój lokalnej społeczności, podkreślając, że prowadzenie dialogu i działania na rzecz mieszkańców to jeden z elementów strategii zrównoważonego rozwoju”.

